

Universitat de Lleida

GUIA DOCENT
**BASES FISIOPATOLÒGIQUES
DE LA INFERMERIA**

Coordinació: M Luisa Guitard Sein-Echaluce

Any acadèmic 2015-16

Informació general de l'assignatura

Denominació	BASES FISIOPATOLÒGIQUES DE LA INFERMERIA
Codi	100402
Semestre d'impartició	2n Q Avaluació Continuada
Caràcter	Troncal
Nombre de crèdits ECTS	6
Grups	1 grup gran, 5 grups mitjans i 10 grups petits (Lleida)/ 1 grup gran, 2 grups mitjans i 4 grups petits (Campus Igualada)
Crèdits teòrics	3
Crèdits pràctics	3
Coordinació	M Luisa Guitard Sein-Echaluze
Horari de tutoria/lloc	Despatx 2.11 A convenir per e-mail Campus Igualada: a convenir per e-mail
Departament/s	Infermeria i Fisioteràpia
Distribució càrrega docent entre la classe presencial i el treball autònom de l'estudiant	40% presencial 60% treball autònom
Modalitat	Presencial
Informació important sobre tractament de dades	Consulteu aquest enllaç per a més informació.
Idioma/es d'impartició	Català/castellà
Grau/Màster	Grau en infermeria
Distribució de crèdits	3 crèdits teòrics en grup gran 2,4 crèdits seminaris en grups mitjans 0,6 crèdits tallers en grups petits
Horari de tutoria/lloc	Despatx 2.11 A convenir per e-mail Campus Igualada: a convenir per e-mail
Adreça electrònica professor/a (s/es)	m.luisa.guitard@infermeria.udl.cat josepmaria.gutierrez@infermeria.udl.cat silvia.rodriguez@infermeria.udl.cat judithrl@infermeria.udl.cat olgacv@infermeria.udl.cat

M Luisa Guitard Sein-Echaluce
 Josep M Gutiérrez Vilaplana
 Silvia Rodríguez Aparicio
 Judith Roca Llobet
 Olga Canet Velez

Informació complementària de l'assignatura

Aquesta assignatura parteix de l'estudi dels processos patològics des de la perspectiva dels canvis fisiopatològics que es produeixen i la resposta de l'individu, abordant les situacions a través d'una perspectiva infermera que permeti la valoració i la detecció de patrons funcionals alterats en una activitat d'integració dels diferents aspectes fisiopatològics tractats.

Objectius acadèmics de l'assignatura

1. Adquirir coneixements dels diferents estats fisiopatològics en relació a diferents situacions de salut.
2. Identificar el funcionament de l'organisme humà en situacions de normalitat i situacions patològiques.
3. Valorar la persona des de la globalitat en resposta d'una situació de salut.
4. Detectar a través de la valoració infermera possibles patrons funcionals o necessitats alterades en la persona malalta.

Competències

COMPETÈNCIES GENÈRIQUES

- Capacitat d'anàlisi i síntesi
- Planificació i gestió del temps
- Habilitats de gestió de la informació
- Capacitat crítica i autocrítica
- Resolució de problemes
- Presa de decisions
- Treball en equip

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES

- Ser capaç, en l'àmbit de la infermeria, de prestar una atenció sanitària tècnica i professional adequada a les necessitats de salut de les persones que atenen, d'acord amb l'estat de desenvolupament dels coneixements científics de cada moment i amb els nivells de qualitat i seguretat que s'estableixen en les normes legals i deontològiques aplicables.
- Conèixer i aplicar els fonaments i principis teòrics i metodològics de la infermeria.
- Basar les intervencions de la infermeria en l'evidència científica i en els mitjans disponibles.
- Conèixer els processos fisiopatològics i les manifestacions i els factors de risc que determinen els estats de salut i malaltia en les diferents etapes del cicle vital

RESULTATS D'APRENENTATGE:

1. Definir les característiques dels estats fisiopatològics en relació amb diferents situacions de salut
2. Identificar el funcionament del organisme humà en situacions patològiques.
3. Valorar la persona des de la globalitat en la resposta davant una situació de salut:
  - Descriure la entrevista adequada
  - Realitzar la exploració física corresponent
  - Interpretar les proves complementàries diagnòstiques

4. Detectar mitjançant la valoració d'infermeria possibles patrons funcionals o necessitats alterades en la persona malalta.
5. Enunciar els diagnòstics d'infermeria propis en situacions patològiques determinades

Continguts fonamentals de l'assignatura

TEMA 1.- Conceptes generals. Introducció a la fisiopatologia

- Conceptes bàsics: salut i malaltia
- Tipus de malalties
- Conceptes fisiopatològics: etiologia, patogènia, signes i símptomes, diagnòstic, evolució clínica, opció terapèutica
- Mètodes diagnòstics: radiològics, analítics, endoscòpics, altres
- Procés d'atenció d'infermeria: valoració infermera i procés diagnòstic infermer

TEMA 2.- Alteracions cel·lulars i tissulars

- Alteracions cel·lulars i tissulars: patologia tumoral
- Manifestacions clíniques de les alteracions cel·lulars
- Factors de risc de les alteracions cel·lulars
- Proves diagnòstiques associades: radiològiques, analítiques, altres.
- Procés d'atenció d'infermeria: valoració infermera i procés diagnòstic

TEMA 3. Alteracions del sistema immunitari

- Immunitat
- Alteracions fisiopatològiques del sistema immunològic: hiperreactivitat, malalties autoimmunes, transplantaments, immunodeficiència, infecció per HIV
- Manifestacions clíniques de les alteracions immunitàries
- Factors de risc de les alteracions immunitàries
- Proves diagnòstiques associades: radiològiques, analítiques, altres.
- Procés d'atenció d'infermeria: valoració infermera i procés diagnòstic

TEMA 4.- Alteracions produïdes per infeccions

- Infecció. Cadena de infecció.
- Fisiopatologia de la malaltia infecciosa
- Manifestacions clíniques de les alteracions infeccioses
- Factors de risc de les alteracions infeccioses
- Prevenció i control de les infeccions
- Proves diagnòstiques associades: radiològiques, analítiques, altres.
- Procés d'atenció d'infermeria: valoració infermera i procés diagnòstic

TEMA 5.- Alteracions del sistema hemàtic

- Alteracions fisiopatològiques dels hematies, leucòcits i plaquetes.
- Manifestacions clíniques de les alteracions hemàtiques.
- Proves diagnòstiques associades: radiològiques, analítiques, altres.
- Factors de risc de les alteracions hematològiques
- Procés d'atenció d'infermeria: valoració infermera i procés diagnòstic

TEMA 6.- Dolor

- Concepte de dolor i neurofisiologia
- Clasificació
- Factors que influeixen en la respta al dolor
- Escales de valoració del dolor i efectivitat
- Percepció individual del dolor.
- Maneig del dolor.

- Procés d'atenció d'infermeria: valoració infermera i procés diagnòstic

TEMA 7.- Alteracions del sistema gastrointestinal

- Digestió i processos
- Alteracions fisiopatològiques de la digestió
- Manifestacions clíniques de les alteracions gastrointestinals
- Factors de risc de les alteracions gastrointestinals
- Proves diagnòstiques associades: radiològiques, analítiques, endoscòpiques, altres.
- Procés d'atenció d'infermeria: valoració infermera i procés diagnòstic

TEMA 8.- Alteracions metabòliques

- Alteracions fisiopatològiques metabòliques
- Alteracions fisiopatològiques de l'estat nutricional
- Manifestacions clíniques de les alteracions de l'estat nutricional
- Manifestacions clíniques de les alteracions metabòliques i nutricionals
- Factors de risc de les alteracions metabòliques.
- Proves diagnòstiques associades: radiològiques, analítiques, altres.
- Procés d'atenció d'infermeria: valoració infermera i procés diagnòstic

TEMA 9.- Alteracions del sistema cardíocirculatori

- Alteracions fisiopatològiques cardíocirculatories: Conducció elèctrica, contractilitat cardíaca, pressió arterial, perfusió cardíaca i perifèrica arterial i venosa.
- Manifestacions clíniques de les alteracions cardíocirculatories.
- Factors de risc de les alteracions cardíocirculatories.
- Proves diagnòstiques associades: radiològiques, analítiques, altres.
- Procés d'atenció d'infermeria: valoració infermera i procés diagnòstic.

TEMA 10.- Alteracions del sistema respiratori

- Factors que afecten a la oxigenació. Hipoxia.
- Alteracions fisiopatològiques respiratòries: insuficiència respiratòria
- Alteracions del equilibri àcid-base
- Manifestacions clíniques de les alteracions respiratòries.
- Factors de risc de les alteracions respiratòries.
- Proves diagnòstiques associades: radiològiques, endoscòpiques, analítiques, altres.
- Procés d'atenció d'infermeria: valoració infermera i procés diagnòstic.

TEMA 11.- Alteracions del sistema nerviós

- Alteracions fisiopatològiques del sistema nerviós.
- Manifestacions clíniques de les alteracions nervioses: nivell de consciència, funció motora, funció sensitiva, pupiles, reflexes, deambulació, parla i llenguatge, pares craneals, altres alteracions.
- Proves diagnòstiques associades: radiològiques, analítiques, altres.
- Procés d'atenció d'infermeria: valoració infermera i procés diagnòstic

TEMA 12.- Alteracions del sistema nefrouriinari

- Característiques de la orina
- Alteracions fisiopatològiques nefrouriinàries: alteracions del filtrat renal, trastorns del fluxe urinari.
- Equilibri hidroelectrolític i àcid-base
- Manifestacions clíniques de les alteracions renals i urinàries
- Factors de risc de les alteracions nefrouriinàries.
- Proves diagnòstiques associades: radiològiques, analítiques, altres.
- Procés d'atenció d'infermeria: valoració infermera i procés diagnòstic

Eixos metodològics de l'assignatura

Les activitats docents incloses a la assignatura per tal d'assolir les competències son:

CLASSES TEÒRIQUES: l'objectiu es desenvolupar les bases dels temes dels continguts de l'assignatura. Inclouran sessions impartides pels professors responsables. Es desenvoluparan en grup gran.

SEMINARIS: l'objectiu és que l'estudiant apliqui els continguts teòrics a situacions pràctiques i de raonament crític. Inclouran estudis de casos i debats. Es desenvoluparan en sessions en grups mitjans i cada grup tindrà un professor responsable.

TALLERS: l'objectiu és que l'estudiant sàpiga fer correctament una valoració d'infermeria en totes les seves parts (entrevista, exploració física i interpretació de proves complementàries) en una situació determinada corresponent al programa de l'assignatura. Es desenvoluparan en grups petits.

Pla de desenvolupament de l'assignatura

CLASSES TEÒRIQUES: seran sessions de 2 hores setmanals i seran la base per al seminari corresponent.

SEMINARIS: Es programaran 12 seminaris de 2 hores. L'assistència es obligatòria al 80% dels seminaris.

La informació i continguts a desenvolupar en un seminari estarà disponible a Sakai. Cada grup funcional treballarà les qüestions plantejades y es farà una exposició de tots els grups inclosos en un grup mitjà a la setmana següent en el seminari programat. Cada grup tindrà un professor responsable. Es valorarà el treball en grup i la participació individual al seminari. Al inici del seminari cada estudiant contestarà de forma individual unes preguntes curtes relacionades amb el tema corresponent.

TALLERS: Es programaran tallers en grups petits. Alguns seran en horari de tarda. L'assistència es obligatòria al 100% dels tallers. Consistiran en sessions de habilitats pràctiques sobre: entrevista, exploració física, interpretació de proves complementàries i simulacions clíniques que realitzarà cada estudiant. Cada taller tindrà una activitat avaluativa.

Sistema d'avaluació

AVALUACIÓ CONTINUA

- **SEMINARIS:** 30%
- **TALLERS:** 30%
- **PROVA ESCRITA FINAL:** 40%

L'assignatura es veurà aprovada amb una mitja de 6 amb totes les parts aprovades.

AVALUACIÓ ALTERNATIVA

- **TALLERS:** 30% (assistència obligatòria)
- **PROVA ESCRITA FINAL:** 70%

L'assignatura es veurà aprovada amb una mitja de 6 amb totes les parts aprovades.

Bibliografia i recursos d'informació

Laso F.J. Introducció a la medicina clínica. Fisiopatología y semiología. 2ª ed. Elsevier Masson. Barcelona, 2010.

Lemone P, Burke K. Enfermería medicoquirúrgica. Pensamiento crítico en la asistencia del paciente. 4ª ed. Pearson. Madrid, 2009.

Longo, DL. Principios de la Medicina Interna .Harrison. 18ª ed. Mc Graw-Hill México, DF, 2012.

Moorhead S, Johnson M, Maas M L, Swanson E. Clasificación de resultados de enfermería (NOC). Elsevier Mosby. Barcelona, 2013.

NANDA Internacional. Diagnósticos enfermeros. Definiciones y clasificación. 2012-2014. Elsevier. Barcelona, 2013.

Porth C. Fisiopatología. Salud-enfermedad: un enfoque conceptual. 7ª ed. Panamericana. Madrid,2006.